

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/148/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117227397
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117227397.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: R Collectors s. r. o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 50 094 297, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., T. XXXX/X, o zaplatenie 4.967,22 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 25Csp/227/2017-52 zo dňa 10.mája 2018 v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania zrušuje a vec v týchto častiach vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 9.269,31 eur s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 4.967,22 eur od 01.09.2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi súd priznal plnú náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 3 ods.1, § 51, § 52 ods.1,2, § 53 ods.1, 2,5, § 54 ods.1,2, § 488, § 511 ods.1, § 517 ods.1, 2, § 546, § 559 ods.1,2, § 657, § 658 ods.1, § 879j zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy tým, že žaloba žalobcu bola čiastočne dôvodne podaná. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 4.967,22 eur s úrokom v sume 4.262,63 eur, poplatkom v sume 39,46 eur, úrokom výške 23,90 % zo sumy 4.967,22 eur od 01.09.2017 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 4.967,22 od 01.09.2017 do zaplatenia z titulu neuhradenia záväzku žalovaného na základe zmluvy o úvere dobrej pôžičke. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca s žalovaným dňa 21.05.2014 uzavrel zmluvu o úvere dobrej pôžičke, na základe čoho poskytol finančné prostriedky. Žalovaný nedodrжал zmluvné dojednania a žalobca ku dňu 08.01.2015 určil splatnosť celého dlhu, čo žalovaný neurobil. Žalobca si podaným návrhom uplatňoval sumu 4.967,22 eur s úrokom v sume 4.262,63 eura do splatnosti dlhu, poplatkom v sume 39,46 eur, úrokom výške 23,90 % zo sumy 4.967,22 eur od 01.09.2017 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 4.967,22 od 01.09.2017 do zaplatenia. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v § 52 a nasledujúcich. Ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ, na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na

dojednanie obsahu zmluvy alebo jeho zmeny. Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t.j. ustanovuje, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovoľával. I v prípade spotrebiteľských vzťahov vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti zákona, ktorý bol režim spotrebiteľských zmlúv do právneho poriadku transformovaný, je treba cestou výkladu podústavného práva dosiahnuť, zabezpečiť právnu ochranu i v týchto prípadoch, nakoľko materiálne nahliadané pozícia kontrahenta, uzatvárajúceho zmluvu pred nadobudnutím účinnosti zákona sa nijako nelíši od spotrebiteľa uzatvárajúceho zmluvu už v režime spotrebiteľských zmlúv, to znamená, že práva dodávateľa vzniknuté na základe zmluvných podmienok, ktoré by mali podľa neskoršej právnej úvahy povahu tzv. neprijateľných, resp. neprimeraných podmienok, a ktoré by tak boli s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení ex lege neplatné, nemôžu v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka používať právnu ochranu (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. 1.ÚS 342/2009, uznesenie KS v Žiline sp. zn. 9Co 236/2010 zo dňa 30.08.2010, uznesenie KS Prešov z 30.09.2009 sp. zn. 7CoE 34/2009, rozhodnutie KS v Nitre z 10.02.2009 sp. zn. 6Co 254/2008). Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam treba na zmluvu účastníkov pozeráť ako na spotrebiteľskú zmluvu. Závazkový vzťah založený zmluvou o úvere je obchodným záväzkovým vzťahom. Ide o tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3, resp. ods.6 s účinnosťou od 01.02.2013 Obchodného zákonníka). Ide o označenie právnej teórie a súdnej praxe pre záväzkový vzťah, ktorý sa vždy riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, bez ohľadu na povahu účastníkov tohto záväzkového vzťahu. Medzi takého záväzkové vzťahy patrí aj vzťah založený zmluvou o úvere (§ 497a nasl. Obchodného zákonníka). Teda tu nie rozhodujúci subjekt, ale objekt tohto záväzkového vzťahu. Korigujúcim ustanovením však v prípade spotrebiteľských zmlúv, resp. spotrebiteľského vzťahu, ktorým je aj prejednávaný prípad, je už vyššie spomínané ustanovenie § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka. Právna úprava týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv obsiahnutá v uvedených ustanoveniach Občianskeho zákonníka, je vo vzťahu k úprave zmluvného záväzkového práva obsiahnutej v Obchodnom zákonníku špeciálnou právnou úpravou, upravujúcou spotrebiteľské zmluvy. Zákonodarcu s účinnosťou od 01.04.2015 (zákonom č. 102/2014 Z.z.) precizoval dovtedy účinné ustanovenie § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom tak, že do tohto ustanovenia zapracoval aj toto znenie: Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Podľa názoru súdu účinná právna úprava stanovuje povinnosť prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uvedený právny záver súdu je súladný aj s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok sp.zn. 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.04.2015). Nastolená tak bola otázka, kedy sa má postupovať podľa Obchodného zákonníka, a kedy podľa Občianskeho zákonníka. Toto má aj vplyv na určenie rozhodného práva. Žalobca nevysvetlil v čom by mal žalovaný ako spotrebiteľ výhodu pri posudzovaní veci podľa Obchodného zákonníka a podľa súdu takýto fakt ani neexistuje. Predchádzajúci odsek by mohol nabádať pri podobných zmluvných vzťahoch pri určitých vzniknutých právnych otázkach či sporoch na možnosť postupu podľa Obchodného zákonníka a pri iných podľa Občianskeho zákonníka. Súd chce tak poukázať na tú skutočnosť, že je právne možné aby sa celý zmluvný vzťah riadil Občianskym zákonníkom. Úprava spotrebiteľských práv sa sústreďuje do Občianskeho zákonníka nie do Obchodného zákonníka. Úmysel zákonodarcu z toho vyplývajúcu je riešiť spotrebiteľské vzťahy podľa Občianskeho zákonníka. Je pravdou, že neznalosť zákona neospravedlňuje, avšak je logické, že občan ako spotrebiteľ bude mať skôr prehľad o občianskom práve, ako o obchodnom, teda o všeobecnom zákone ako o špeciálnom. Veriteľovi nič nebránilo v postupe podľa Občianskeho zákonníka. Občianske právo je na to aby upravovalo všeobecne vzťahy medzi osobami, právnickými a fyzickými. Obchodný zákonník je špeciálne na úpravu obchodných vzťahov. Žalovaná ani poručiiteľka neboli podnikateľky, peniaze neboli poskytované pre podnikateľské účely. Žalobca nemôže tvrdiť, že v občianskom práve nie je ustanovenie podľa ktorého by zmluvný vzťah uzavreli. Súd napríklad poukazuje na § 51 O.z., § 657 O.z. a § 778 O.z.. Podľa Obchodného zákonníka sú obchodné podmienky prísnejšie ako podľa Občianskeho zákonníka, napr. ohľadne premlčania, výšky úrokov, zmluvnej pokuty. Z obsahu zmluvy tiež nevyplýva žiaden logický právny záver, prečo by mala byť zmluva uzatváraná podľa Obchodného zákonníka. Úroky je možné si uplatňovať i po skončení zmluvy do úplného splatenia, podľa Občianskeho zákona do skončenia zmluvy, zmluvné pokuty sú možné vo vyššej miere ako podľa Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je o rok kratšia v Občianskom zákonníku ako v Obchodnom. Podľa súdu je toto jasný dôvod výhodnejšej úpravy

ako u Obchodného zákonníku. Tento inštitút slúži k ochrane spotrebiteľa. Dlžník má tak väčšiu právnu istotu. Vie, že veriteľ si môže bez námietky premlčania uplatniť voči nemu pohľadávku do troch rokov a nie až do štyroch od jej splatnosti. Kratší čas znamená menšie riziko straty podkladov, možnosť pamätať si svedkov, resp. konkrétne situácie. Teda väčšia ochrana spotrebiteľa. V konečnom rade neprichádza k väčšiemu navýšeniu pohľadávky do uplatnenia si na súde. V Slovenskom práve bola napríklad upravená trojročná doba na uplatnenie si pohľadávky voči spotrebiteľovi v exekúcii v § 61b/ ods. 2, 3 exekučného poriadku (nemožno vykonať exekúciu na vymozenie príslušenstva pohľadávky priznanej exekučným titulom) na rozdiel od iných exekučných konaní. Doba uplatnenia má teda preukázateľne význam pre spotrebiteľa. Premlčanie má v každom prípade väčší vplyv na dlžníka, ako na veriteľa. Spotrebiteľ je vždy dlžník. Súd mal teda za to, že rozhodné právo vo veci strán i z tohto pohľadu je občianske právo SR. Označenie zmluvy ako úver samo osebe neznamená, že ide o obchodnoprávny vzťah. V názve je však aj pôžička. V danom prípade strany uzatvorili podľa prvého označenia zmluvu o úvere, ktorá je formálne absolútnym obchodným vzťahom. Ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahuje ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj ust. osobitného zákona o spotrebiteľských úveroch. Napriek tomu, že úverová zmluva je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom v zmysle Obchodného zákonníka vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy v postavení dodávateľa a spotrebiteľa ako aj vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, keď spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákona a zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 23a) ods. 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa sa na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli priamo uzatreté podľa Občianskeho zákonníka použijú primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka (rozsudok KS Žilina z 30.09.2010 sp. zn. 9Co/312/2010, rozsudok KS Žilina z 13.10.2010 sp. zn. 7Co/284/2010). Z obsahu zmluvy tiež nevyplýva žiaden logický právny záver, prečo by mala byť zmluva uzatváraná podľa Obchodného zákonníka. Žalovaný nebol podnikateľ, peniaze neboli poskytované pre podnikateľské účely. Občiansky zákonník má dostatočné množstvo ustanovení, ktoré v plnej miere mali možnosť upraviť vzťahy medzi účastníkmi, konkrétne § 657 a nasl. O.z. Súd posudzoval vec podľa Občianskeho zákonníka. Ak by aj čisto teoreticky išlo o obchodnú vec na rozhodnutie súdu by to nemalo žiaden vplyv. Súd by rozhodol rovnako s poukazom na nižšie uvedené skutočnosti týkajúce sa aj obchodných vzťahov. V konaní bolo preukázané, že medzi stranami bol zmluvný vzťah, v ktorom si žalovaný nesplnil svoju povinnosť preukázanú listinnými dôkazmi. Súd preto považoval návrh žalobcu, čo sa týka nesplateného dlhu v sume 9.269,31 eur, pozostávajúci z nesplatenej istiny v sume 4.967,22 eur, úrokov vo výške 4.262,63 eur, poplatkov 39,46 eura za dôvodne podaný. S plnením dlhu sa žalovaný dostal do omeškania. Žalovaného ako dlžníka súd zaviazal na úhradu sumy s 5,05 % úrokom z omeškania, tak ako je špecifikované vo výroku tohto rozhodnutia v súlade s § 517 O.z. a Nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. Žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky, ktoré nevrátil. Z dokladov bola jasná výška dlhu. Žalovaný nesplatil svoju zmluvnú povinnosť voči žalobcovi. V rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami súd považoval nárok žalobcu, kde si uplatňoval úrok i do budúcnosti z úveru i debetu, po splatnosti dlhu. Výzvou na predčasné splatenie dlhu zaniká zmluva ako celok, teda platnosť všetkých zmluvných dojednaní, i tých čo by mali podľa zmluvy platiť po odstúpení od zmluvy. Žalobca poukazoval na zmluvné dojednanie strán. Podľa žalobcu do konečnej úhrady dlhu sa vlastne zmluvný vzťah medzi stranami vlastne nikdy nekončí. Súd sa s týmto stanoviskom nestotožňoval, úverová zmluva bola časovo ohraničená do jej ukončenia zmluvnými stranami, po tomto dátume si už žalobca nemohol uplatňovať úrok, ale len úrok z omeškania, čo mu aj súd priznal. Úrok je možné totiž si uplatňovať len v prípade, že si to strany výslovne dohodnú a aj to len počas obdobia, na ktorý si to dohodnú. Podľa zmlúv strán si žalobca a žalovaný dohodli úrok do splatenia dlhu počas existencie úveru. V obchodných podmienkach v bode 6.9 sa uvádza, že veriteľ úver úročí aj po predčasnej splatnosti dlhu do jeho uhradenia. Zmluva bola vopred pripravená (formulárový typ zmluvy), uvedené dojednanie nebolo ani súčasťou zmluvy, ale obchodných podmienok a tak uvedené ustanovenie nemožno považovať za vyslovene dohodnuté dojednanie strán zmluvného vzťahu. Toto ustanovenie je v rozpore s § 52 O.z. a judikatúrou NS SR (nižšie uvedené). V časti 23,90 % úroku zo sumy 4.967,22 eura od 01.09.2017 do zaplatenia súd zamietol z dôvodu, že nepriznal žalobcovi nárok na úrok po splatnosti, zrušení zmluvného vzťahu, pretože podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti (platnosti) dlhu (jeho splátok). Súd poukazuje aj na rozsudok KS v Nitre č.k. 25Co/527/2015-63 zo dňa 02.12.2015, ktorý zaujal rovnaký právny názor. Splatenosť nastáva vyhlásením splatnosti celého dlhu ku dňu povinnosti splatenia dlhu (08.01.2015). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Na tomto výklade

a ustálenej súdnej praxi nič nemení ani zákon o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Toto ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch má na mysli situáciu, kedy spotrebiteľ - dlžník svoj dlh riadne spláca a toto ustanovenie vymedzuje celkovú dĺžku obdobia, počas ktorého má dlžník ako spotrebiteľ povinnosť platiť úroky. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie dlhu), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Po zosplatnení sa už nemôžu so svojimi nárokmi odkazovať na znenie skončenej zmluvy. Takýto postup by bol podľa súdu aj v rozpore s dobrými mravmi z uvedených dôvodov. Postup podľa zmluvy a obchodných podmienok po splatnosti by bol aj v rozpore so spotrebiteľskými predpismi ako je vyššie konštatované, pre zjavnú nerovnováhu v právach strán, keď konštatované dojednanie v obchodných podmienkach je zjavne nevýhodné pre spotrebiteľa v porovnaní s bežnými zmluvnými dojednaniami. Podľa súdu nič na danej súdnej praxi analogicky nemôže zmeniť ani Obchodný zákonník tak ako ani uvádzaný zákon o spotrebiteľských úveroch i keď vzhľadom na postup podľa Občianskeho zákonníka je toto konštatovanie irelevantné. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Neúspešný bol len ohľadne časti príslušenstva.

2. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie včas podaným odvolaním napadol žalobca v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že podľa súdu žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi zmluvný úrok odo dňa zosplatnenia nepatrí. Žalobca je názoru, že súd sa vo svojom zhodnotení právneho a skutkového stavu mylí. Uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nielen že nie je primeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdp/2906/2000 odstúpením od zmluvy o úvere podľa § 506 Obchodného zákonníka nezanikajú všetky práva a povinnosti strán z tejto zmluvy. Zanikajú len tie práva, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce povinnosti veriteľa. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká a veriteľovi teda z tohto dôvodu nemôže vzniknúť podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka nová pohľadávka. Odstúpením sa menia výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť plniť, dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu celú dlžnú čiastku s úrokmi. Vo veciach problematiky uplatňovania úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinou zmenu v záväzku a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosti výkladu Najvyššieho súdu Českej republiky sa žalobca opiera o judikatúru tohto súdu. Pre daný súdny prípad je potrebný rozbor inštitútu vyhlásenia predčasného splnenia záväzku vo vzťahu k teórii práva o zmene a zániku záväzkov. S poukazom na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka uviedol, že alternatíva splatenia dlhu v splátkach je výhodou, ktorá je dlžníkovi poskytnutá na úkor veriteľa, keďže možno predpokladať, že záujmom veriteľa je uspokojenie celej pohľadávky v najkratšom možnom čase. Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky a následnej legitímnej žiadosti veriteľa nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. V režime ustanovenia § 565 OZ nenastáva teda splatnosť celej pohľadávky omeškaním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktorú je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z vyššie uvedenej definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 13.12.2006, sp.zn. 33Odo/399/2005 môžu účastníci dohody podľa § 516 Občianskeho zákonníka

dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel o tzv. privatívnej novácii podľa § 570 OZ, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v zániku určitých doterajších práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká, právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, teda aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta, či spôsobu plnenia, splatnosti a podobne. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť, menia sa len jednotlivé práva a povinnosti v existujúcom právnom vzťahu. Je totiž potrebné rozlišovať záväzok ku konkrétnemu plneniu, t. j. jednotlivé povinnosti a celý záväzkový právny vzťah. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 516 o zmene záväzkov je akceptácia predmetného výkladu logická. Mal za to, že slovenská právna teória pritom kumulatívnu nováciu vykladá rovnako. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoKr/15/2015, kde odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že v súlade so zásadou autonómie vôle majú subjekty záväzku možnosť vzájomnou dohodou ich záväzok zrušiť. Môžu tak uskutočniť jednoduchým zrušením záväzku alebo môžu zrušiť záväzok tým spôsobom, že ho nahradia záväzkom novým. Dohoda, ktorou sa ruší záväzok tým spôsobom, že sa nahradí novým záväzkom je tzv. privatívna novácia vyplývajúca z ust. § 570 Občianskeho zákonníka. Podstata privatívnej novácie spočíva v tom, že strany rušia pôvodný záväzok tým spôsobom, že ho nahradzujú novým záväzkom. Vôľa strán pri privatívnej novácii musí smerovať jednak k zrušeniu pôvodného záväzku, jednak k zriadeniu záväzku nového, ktorý záväzok pôvodný nahrádza. Tento charakteristický rys privatívnej novácie určujú dve základné časti, privatívna novácia v sebe spojuje prvok zrušenia pôvodného záväzku a prvok založenia záväzku nového. S poukazom na ustanovenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti zaplatiť celý dlh jednorázovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnostiach. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsob splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, akému dospel súd prvej inštancie, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t. j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovení zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok, je nesprávny. Súdom prezentovaná koncepcia je priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť v porovnaní s dlžníkom nevýhodného postavenia. Nielen, že veriteľ nemá k dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. S poukazom na ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka uviedol, že v tomto zákonom ustanovení sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. S poukazom na ustanovenie § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. uviedol, že zákon a dikcia jednoznačne definuje, aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere, t. j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky, ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný, a teda je správny ten záver, že jeho záväzok doposiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka, nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmami splnenie záväzku a splatnosť záväzku je markantný rozdiel. Splatnosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať, ale pritom nemusí aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť. S poukazom na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorým sa zmluva o úvere riadi, platí, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru. Z obsahu tohto ustanovenia nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatnenia úveru nárok na zmluvný úrok. Ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka upravuje, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ požiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník porušil svoju povinnosť. Zosplatnenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jeho riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbremeňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad nie je prípustný. V zosplatení úveru žalobcom totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Ad absurdum v prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplneniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň v takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Súd pri rozhodovaní nechal na úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o časť zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom, cenou za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytnutia finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok, ako i úrok z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi, zmluvným a zákonným z omeškania iný. Ide o totožné práva i skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Navyše súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatením úveru dlžníka získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Poukázal na prístup Najvyššieho súdu Českej republiky, napr. v rozhodnutí sp. zn. 32Cdo/3830/2014, sp. zn. 31Cdo/2851/1999, sp. zn. 32Cdo/2782/1999, sp. zn. 29Cdo/2606/2000, sp.zn. 3Cdo/113/2008, ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatení úveru veriteľom priznáva. Vzhľadom na citované ustanovenie mal za to, že súd postupoval v rozsahu nad rámec zákona, nakoľko vyvodzoval vlastné závery opierajúc sa len o všeobecne nezáväznú rozhodnutie iného súdu, pričom jeho správnosť, či zákonnosť v tomto prípade nebola skúmaná s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.US/3/98. ďalej vo veci poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 zo dňa 25.01.2018, sp. zn. 17Co/122/2017.

3. Vyjadrenie žalovaného k podanému odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods.1 CSP.

5. Podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a

ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

7. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci neriadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu.

8. Z obsahu spisu v danej právnej veci vyplýva, že predmetom konania je žaloba žalobcu zo dňa 11.09.2017, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia istiny vo výške 4.967,22 eur, dlžných úrokov z istiny do 31.08.2017 vo výške 4.262,63 eur, bankových poplatkov v sume 39,46 eur, zmluvných úrokov výške 23,90 % p. a. zo sumy 4.967,22 eur od 01.09.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 4.967,22 od 01.09.2017 do zaplatenia a to všetko titulom neuhradeného zostatku úveru zo zmluvy o úvere č. 1443861060, ktorú zmluvu uzatvoril so žalovaným dňa 21.05.2014, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky, Sadzobník. Podľa zmluvy o úvere žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 5 000 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi istinu, zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru žalobca v zmysle ustanovenia § 565 v spojení s ustanovením § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka vyhlásil úver za predčasne splatný. Žalobca k žalobe pripojil zmluvu o úvere dobrá pôžička č. 1443861060 zo dňa 21.05.2014 obchodné podmienky pre úver- dobrá pôžička, Všeobecné obchodné podmienky, sadzobník poplatkov, písomnú výzvu zo dňa 23.12.2014 na zaplatenie dlžnej časti úveru, písomné vyhlásenie úveru za predčasne splatný zo dňa 08.01.2015, aktuálny stav úveru ku dňu 31.08.2017. Žalovaný sa nevyjadril k podanej žalobe. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe v časti uplatnenej istiny vo výške 4.967,22 eur, dlžných úrokov z istiny do 31.08.2017 vo výške 4.262,63 eur, bankových poplatkov v sume 39,46 eur, úroku z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 4.967,22 od 01.09.2017 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. Súd prvej inštancie v danej právnej veci v otázke právneho posúdenia veci v spornej právnej otázke (že žalobca po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nemá nárok na zmluvné úroky) zaujal právny názor s poukazom na ustanovenia § 3 ods.1, § 51, § 52 ods.1,2, § 53 ods.1, 2,5, § 54 ods.1,2, § 488, § 511 ods.1, § 517 ods.1, 2, § 546, § 559 ods.1,2, § 657, § 658 ods.1, § 879j zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, že výzvou na predčasné splatenie dlhu zaniká zmluva ako celok, teda platnosť všetkých zmluvných dojednaní, i tých čo by mali podľa zmluvy platiť po odstúpení od zmluvy. Úverová zmluva bola časovo ohraničená do jej ukončenia zmluvnými stranami, po tomto dátume si už žalobca nemohol uplatňovať úrok, ale len úrok z omeškania. Úrok je možné totiž si uplatňovať len v prípade, že si to strany výslovne dohodnú a aj to len počas obdobia, na ktorý si to dohodnú. Žalobca a žalovaný si dohodli úrok do splatenia dlhu počas existencie úveru. V obchodných podmienkach v bode 6.9 sa uvádza, že veriteľ úver úročí aj po predčasnej splatnosti dlhu do jeho uhradenia. Zmluva bola vopred pripravená (formulárový typ zmluvy), uvedené dojednanie nebolo ani súčasťou zmluvy, ale obchodných podmienok a tak uvedené ustanovenie nemožno považovať za vyslovene dohodnuté dojednanie strán zmluvného vzťahu. Toto ustanovenie je v rozpore s § 52 Občianskeho zákonníka a judikatúrou NS SR (nižšie uvedené). V časti 23,90 % úroku zo sumy 4.967,22 eur od 01.09.2017 do zaplatenia súd zamietol z dôvodu, že nepriznal žalobcovi nárok na úrok po splatnosti, zrušenie zmluvného vzťahu, pretože podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/98) vyplýva,

že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti (platnosti) dlhu (jeho splátok). Súd poukázal aj na rozsudok KS v Nitre č. k. 25Co/527/2015-63 zo dňa 02.12.2015, ktorí zaujal rovnaký právny názor. Splatnosť nastáva vyhlásením splatnosti celého dlhu ku dňu povinnosti splatenia dlhu (08.01.2015). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Na tomto výklade a ustálenej súdnej praxi nič nemení ani zákon o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Toto ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch má na mysli situáciu, kedy spotrebiteľ - dlžník svoj dlh riadne spláca a toto ustanovenie vymedzuje celkovú dĺžku obdobia, počas ktorého má dlžník ako spotrebiteľ povinnosť platiť úroky. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie dlhu), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Po zosplatnení sa už nemôžu so svojimi nárokmi odkazovať na znenie skončenej zmluvy. Takýto postup by bol podľa súdu aj v rozpore s dobrými mravmi z uvedených dôvodov. Postup podľa zmluvy a obchodných podmienok po splatnosti by bol aj v rozpore so spotrebiteľskými predpismi, ako je vyššie konštatované, pre zjavnú nerovnováhu v právach strán, keď konštatované dojednanie v obchodných podmienkach je zjavne nevýhodné pre spotrebiteľa v porovnaní s bežnými zmluvnými dojednaniami. Podľa súdu nič na danej súdnej praxi analogicky nemôže zmeniť ani Obchodný zákonník, ani zákon o spotrebiteľských úveroch, i keď vzhľadom na postup podľa Občianskeho zákonníka je toto konštatovanie irelevantné.

10. Úlohou odvolacieho súdu v prípade odvolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci je posúdiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodne podané, preto je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec v tejto časti vrátiť súdu prvej inštancie z dôvodov nižšie uvedených.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

12. Ochranu spotrebiteľa v súčasnom právnom poriadku zabezpečuje celý komplex právnych noriem ako verejného práva, tak i práva súkromného. Verejnoprávnou ochranou spotrebiteľa garantuje najmä zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý od 01. 07. 2007 zrušil predtým platný zákon č. 634/1992 Zb., ktorého predmetom je úprava práv spotrebiteľov a povinností výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa a označovanie výrobkov cenami. Naproti tomu súkromnoprávna ochrana spotrebiteľa náleží Občianskemu zákonníku a samostatným zákonom, ktoré boli prijaté v nadväznosti na niektoré smernice Európskej únie, týkajúce sa spotrebiteľov. Právna úprava spotrebiteľov bola výrazným spôsobom posilnená v dôsledku prijatia zák. č. 150/2004 Z. z. počínajúc dňom 01. 04. 2004, kedy bola prvá časť Občianskeho zákonníka doplnená V. hlavou, ktorá v ustanovení § 52 - § 60 upravovala spotrebiteľské zmluvy a osobitný typ spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľskú zmluvu o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch. V pôvodnom znení ustanovenia § 52 ods. 1 OZ platnom do 31. 12. 2007 sa zákonodarca pokúsil o vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy a podľa tohto spotrebiteľská zmluva musela spĺňať nasledovné pojmové znaky: a) ide o niektorú zo zmluvných typov uvedených v 8. časti OZ, b) zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a c) spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. K zmene vymedzenia spotrebiteľskej zmluvy došlo následne zák. č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bolo novelizované ustanovenie § 52 ods. 1 OZ tak, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy bola teda zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri predaji tovarov alebo

pri poskytovaní služieb, pričom pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určí dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť s tým, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov. Spotrebiteľské zmluvy sa preto označujú ako štandardné zmluvy, typové zmluvy alebo zmluvy adhézne, v ktorých zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ. Zákon č.568/2007 Z. z. v novom ods. 2 § 52 OZ zakotvil pravidlo o spôsobe aplikácii ustanovení občianskeho zákona o spotrebiteľských zmluvách a predpísal povinnú aplikáciu tých ustanovení zákona, ktoré upravujú právne vzťahy, v ktorých je účastníkom spotrebiteľ, za podmienky, že tieto ustanovenia sú v jeho prospech s tým, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Uvedený zákon, ktorý s účinnosťou od 01. 01. 2008 nahradil ustanovenie § 52 OZ novým znením, v prechodnom ustanovení § 879j OZ zaviedol nepravú spätnosť pôsobnosti tohto zákona. Doterajšie ustanovenie § 52 ods. 2 OZ bolo však nejasné a vyvolávalo viacero otázok o dôvode jeho zaradenia do zákona, keďže tento nie je uvedený ani v dôvodovej správe, ktorá len konštatuje, že „zavádza absolútnu neplatnosť dojednaní, ktoré obchádzajú ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách“. Ako to potvrdila nejednotná rozhodovacia prax súdov, zostalo preto sporné, či zákon pod formuláciou „všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“ má na mysli len ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo aj ustanovenia Obchodného zákonníka a iných zákonov, v ktorých vystupuje v zmluvnom vzťahu spotrebiteľ. Zvlášť vo vzťahu k ustanoveniu §53 OZ, ktoré obsahuje výpočet zmluvných podmienok, ktoré majú za účel ochraňovať spotrebiteľa tým, že zakotvenie neprijateľnej zmluvnej podmienky do zmluvy je sankcionované absolútnou neplatnosťou takéhoto ustanovenia a vzťahuje sa na všetky druhy a typy zmlúv, v ktorých ako účastníci vystupujú spotrebiteľ a dodávateľ bez ohľadu na to, či daný zmluvný typ upravuje Občiansky zákonník, Obchodný zákonník alebo iný zákon. Jednoznačnú odpoveď prináša až zák. č. 102/2014 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01. 05. 2014 dopĺňa ustanovenie § 52 ods. 2 OZ o vetu tretiu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Zákonodarca tak definitívne odstránil doterajšie pochybnosti o tom, ustanovenia ktorého právneho predpisu sa použijú prednostne v právnych vzťahoch, týkajúcich sa spotrebiteľa. Nakoľko právny predpis, ktorého súčasťou uvedené ustanovenie je, nemá prechodné ustanovenia, znamená to, že od jeho účinnosti sa predmetné ustanovenie vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (porovnaj rozsudok NS SR 3 MCdo 12/2014 z 21. 04.2015, 8 MCdo 1/2014 z 30. 03. 2015). Dosiaľ sa na obchodné spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vzťahovala úprava o neprijateľných podmienkach. Ide o prelom v pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku. Podľa tejto úpravy účinnej od 13. júna 2014, bude potrebné pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Znamená to, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 OBZ, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to bude platiť aj pre tzv. absolútne obchody, upravené v § 261 ods. 6 OBZ. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku upravená nie je, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné bude vzťahovať Občiansky zákonník. Ak sa podľa § 262 OBZ dohodne uzavretie spotrebiteľskej zmluvy takého typu, aký upravuje Občiansky zákonník, tak rovnako okrem pojmového vymedzenia a podstatných náležitostí sa bude spravovať Občianskym zákonníkom. Zásadná zmena nastáva v dĺžke premlčacej doby. Podľa Občianskeho zákonníka (§ 101) je všeobecná premlčacia doba trojročná, podľa Obchodného zákonníka štvorročná (§ 397 OBZ). Na uplatnenie práv zo spotrebiteľských zmlúv bude potrebné aplikovať úpravu v Občianskom zákonníku, teda trojročnú premlčaciu dobu.

13. V predmetnej právnej veci nárok žalobcu voči žalovanému vznikol z úverovej zmluvy podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá je podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, ktorý sa bez ohľadu na charakter účastníkov riadi ustanoveniami tretej časti Obchodného zákonníka. Napriek povahe výlučného obchodného záväzku je však predmetná zmluva o úvere s ohľadom na skutočnosť, že žalovaný ako jedna zo strán tejto zmluvy pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a taktiež vzhľadom na skutočnosť, že zmluva bola žalobcom vopred pripravená, zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ, na ktorú je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva a to zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Smernicu rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a Zákon o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase vzniku právnych

vzťahov ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nepochybne je totiž zmluvou typovou, uzatvorenou medzi veriteľom, ktorý bol podnikateľom a predmet konania sa týkal jeho podnikateľskej činnosti (dodávateľ) a žalovaným ako spotrebiteľom, ktorá nemal možnosť jej predformulovaný obsah ovplyvniť a teda pri vzájomnej kontrakcii bola zjavná faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

14. Pokiaľ súd prvej inštancie zaujal právny názor, že žalobca nemá nárok na zmluvné úroky z úveru po zosplatnení úveru vo výške 23,90 % p. a., odvolací súd dospel k záveru o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti.

15. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (arbitrárnosť). Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

16. Odvolací súd viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti je nepreskúmateľné, pretože nie je zjavné, z akých myšlienkových úvah súd prvej inštancie vychádzal, keď prijal záver, že žalobca nemá nárok na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a to s ohľadom tiež na právnu úpravu zmluvy o úvere v ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s ktorou právnou úpravou sa súd prvej inštancie vo veci absolútne nevysporiadal, a ani ju necitoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Teda tento svoj vyššie uvedený záver súd prvej inštancie dostatočne právne nedoargumentoval. Navyiac sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal s obsahom predmetnej zmluvy o úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky, Sadzobník, najmä s čl. 6.9 Obchodných podmienok z pohľadu, aký právny predpis vylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru a či zmluva a jej neoddeliteľné súčasti obsahujú všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia zmluvy, v ktorej súvislosti odvolací súd považoval za potrebné zodpovedať otázku, či môže byť spotrebiteľská zmluva uzatvorená ako súbor viacerých dokumentov, alebo všetky jej náležitosti musia byť obsiahnuté v jedinej zmluve. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.a. proti Kláre Biroóvej zaujal stanovisko, že nie je nevyhnutné, aby náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované smernicou o zmluvách o spotrebiteľskom úvere boli obsiahnuté v jedinom dokumente, avšak je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala jasné a zrozumiteľné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti, a že zároveň tieto iné písomnosti boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami.

17. V danej právnej veci súd prvej inštancie bez procesnej obrany žalovaného v tomto smere sám (nedostatočne) riešil danosť uplatneného právneho nároku žalobcu na požadovaný zmluvný úrok po zosplatnení úveru, keď predtým dospel k záveru, že predmetnú zmluva bola platne a riadne uzatvorená. Súd prvej inštancie svoj právny záver o tom, že uplatnený právny nárok žalobcu - požadovaný úrok vo výške 23,90 % p. a. z istiny po zosplatnení úveru žalobcovi nepatrí, odôvodnil tiež s poukazom na akceptovanie názoru v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/527/2015-63 zo dňa 02.12.2015, ktoré však ustálenú rozhodovaciu prax netvorí, naviac súd prvej inštancie takúto konkrétnu argumentáciu z tohto rozhodnutia do svojho rozhodnutia ani nepojal, ako aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, keď právnu argumentáciu uvedeného záveru neobsahuje ani spomínané uznesenie Najvyššieho súdu SR ako súdu odvolacieho (nie dovolacieho), ktoré rozhodnutie ustálenú rozhodovaciu prax netvorí a riešilo nárok na úroky z omeškania z úrokov ako súčasti peňažného záväzku dlžníka. Súd prvej inštancie však sám právnu argumentáciu k uvedenému právnemu záveru nepodal, preto mal odvolací súd za to, že rozhodnutie ohľadom tohto právneho záveru súdu prvej inštancie stranám sporu náležité dané nebolo, čo robí jeho rozhodnutie arbitrárnym a nepreskúmateľným.

18. Arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti mala za následok, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 389 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný vyššie uvedeným názorom odvolacieho súdu vec opätovne preskúma, oboznámi sa s obsahom zmluvy a Všeobecnými obchodnými podmienkami, vrátane dojednaní o dôsledkoch vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, posúdi správnosť a dôvodnosť žalobcom uplatnených nárokov, vypořádajúc sa s odvolacími námietkami odvolateľa.

19. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods.2 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať tak, ako je vyššie uvedené odvolacím súdom.

20. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).